

گزارشی از ظرفیت‌های تولیدی نصب شده صنایع نساجی جهان در سال ۲۰۱۳

تهیه و تنظیم: مهندس علیرضا حائری - عضو هیأت مدیره جامعه متخصصین نساجی ایران

اشاره:

پیرو چاپ یادداشت‌هایی در خصوص تجارت جهانی ماشین‌آلات صنایع نساجی در سال ۲۰۱۳ برگرفته از گزارش سالیانه اتحادیه بین‌المللی تولیدکنندگان ماشین‌آلات نساجی (ITMF)، گزارشی از ظرفیت‌های تولیدی نصب شده صنایع نساجی در کشورهای مختلف جهان و در بخش‌های ریسندگی الیاف کوتاه و بلند (Spinning)، بافندگی تاری و بودی (Weaving)، گردبافی گرد و تخت (Knit-ting) و تکسچرایزینگ (Texturizing) از نظر تان خواهد گذشت:

ظرفیت‌های نصب شده در جهان تا پایان سال ۲۰۱۳

بخش اول: ریسندگی الیاف کوتاه در سیستم رینگ (Short Staple Ring Spinning)

در مجموع و تا پایان سال ۲۰۱۳ جمعاً در حدود ۲۵۶ میلیون اسپیندل ریسندگی در سیستم الیاف کوتاه در کشورهای مختلف جهان نصب شده است که سهم قاره آسیا ۲۲۱ میلیون عدد یعنی بیش از ۸۶ درصد از کل جهان می‌باشد. پس از آسیا، قاره‌های آمریکا با ۱۵ میلیون و اروپا با ۱۴ میلیون در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در حدود ۵ میلیون اسپیندل نیز در کشورهای قاره آفریقا نصب شده است.

در بین کشورهای آسیایی، چین با در اختیار داشتن ۱۲۱ میلیون اسپیندل در جایگاه نخست آسیا و

بخش دوم: ریسندگی الیاف بلند (Long Staple Spinning)

تا پایان سال ۲۰۱۳ جمعاً ۱۴/۸ میلیون اسپیندل ریسندگی در سیستم الیاف بلند در جهان نصب شده است که قاره آسیا با جذب و نصب در حدود ۶/۶ میلیون اسپیندل یعنی در حدود ۴۵ درصد از کل در جایگاه نخست تولید قبیل نخ‌ها در جهان قرار دارد. بعد از آسیا، قاره‌های اروپا با ۶ میلیون و آمریکا با ۱/۶ میلیون اسپیندل در رده‌های بعدی قرار دارند.

در بین کشورهای آسیایی نیز کشور چین با در اختیار داشتن ۳/۶ میلیون اسپیندل در جایگاه نخست آسیا و جهان قرار دارد. پس از چین، کشور هندوستان با یک میلیون اسپیندل و کشورهای کره و ژاپن نیز به ترتیب با ۶۸۶ هزار و ۴۷۳ هزار در رده‌های بعدی تولید این قبیل نخ‌ها قرار دارند.

ایران نیز با در اختیار داشتن ۱۱۰ هزار دوک در جایگاه بعدی قرار دارد.

در سطح جهان نیز و در قاره اروپا، کشور ایتالیا با در اختیار داشتن ۲/۶ میلیون اسپیندل از ظرفیت بسیار بالایی در تولید این قبیل نخ‌ها برخوردار می‌باشد. پس از ایتالیا کشور ترکیه با ۷۷۵ هزار دوک و روسیه با ۵۰۰ هزار دوک قرار دارند.

کشور آمریکا نیز دارای ۶۲۸ هزار دوک ریسندگی در سیستم الیاف بلند می‌باشد. نخ‌های تولید شده در سیستم ریسندگی الیاف بلند مناسب برای تولید انواع کفپوش‌ها، نخ‌های کاموا و شنل، پارچه‌های فاستونی و پشمی می‌باشد.

جهان قرار دارد. به عبارت دیگر کشور چین به تنهایی در حدود ۵۰ درصد از ظرفیت‌های جهانی تولید نخ در این سیستم را در اختیار دارد. پس از چین، کشور هندوستان قرار دارد که ۴۶ میلیون اسپیندل ریسندگی را در اختیار دارد. کشورهای پاکستان با ۱۲/۵ میلیون، اندونزی با ۱۲/۳ میلیون، بنگلادش با ۹/۸ میلیون، ویتنام با ۵/۱ میلیون و تایلند با ۳/۶ میلیون اسپیندل در جایگاه‌های بعدی قرار گرفته و سهم مهمی از تولید نخ‌های پنبه‌ای و ترکیبی در جهان را به خود اختصاص داده‌اند. در کشور ایران نیز تا پایان سال ۲۰۱۳ جمعاً ۲,۲ میلیون دوک ریسندگی نصب شده است. لیکن با توجه به اینکه کشور ایران عضو اتحادیه بین‌المللی تولیدکنندگان ماشین‌آلات نساجی (ITMF) نمی‌باشد لذا اتحادیه مزبور آمار دقیقی از اسپیندل‌های فعال فعلی در کشور را در دست ندارد. به عبارت دیگر ظرفیت برخی کارخانجات نساجی در ایران که در سال‌های اخیر متوقف شده‌اند می‌باید از این آمار کسر گردد. از دیگر کشورهای مهم جهان در زمینه تولید نخ در سیستم ریسندگی الیاف کوتاه می‌توان به کشور ترکیه با در اختیار داشتن ۷/۲ میلیون اسپیندل، برزیل با ۵ میلیون، مکزیک با ۳/۵ میلیون و آرژانتین و مصر نیز هر کدام با ۱/۸ میلیون اسپیندل اشاره کرد. کشور پنبه خیز ازبکستان نیز که در سال‌های اخیر بر روی صنایع ریسندگی سرمایه‌گذاری خوبی انجام داده است در حال حاضر دارای ۱/۷ میلیون دوک در حال بهره‌برداری ریسندگی می‌باشد.

از مجموع ۸/۷ میلیون روتور نصب شده در این سیستم ریسندگی در جهان، در حدود ۵/۱ میلیون آن در قاره آسیا نصب و فعال می‌باشد. قاره اروپا با نصب ۲/۳ و آمریکا با یک میلیون روتور در رده‌های بعدی قرار دارند.

از آن کشورهای هند با ۸۱/۴۰۰، روسیه با ۷۸/۰۰۰ دستگاه و ترکیه با ۷۱/۲۵۰ و مکزیک با ۵۰/۶۵۰ دستگاه قرار دارند. کشورهای کره جنوبی و ژاپن نیز به ترتیب دارای ۴۳/۱۷۶ و ۵۴/۸۴۴ دستگاه ماشین بافندگی هستند که ۴۲/۰۳۰ و ۴۸/۶۸۰ دستگاه آن مخصوص بافت نخ‌های فیلامنتی می‌باشند. در مجموع و در قاره آسیا تا پایان سال ۲۰۱۲، جمعاً ۴۴۱/۹۳۰ دستگاه ماشین بافندگی مخصوص بافت نخ‌های فیلامنتی در حال کار است که ۱۹۷/۱۲۶ دستگاه آن در چین، ۵۰/۰۰۰ دستگاه در پاکستان، ۵۰/۰۰۰ دستگاه در تایلند، ۴۸/۶۸۰ دستگاه در ژاپن و ۴۲/۰۳۰ دستگاه نیز در کره جنوبی مشغول به کار هستند. این نوع ماشین‌ها بسیار مناسب برای بافت پارچه لباسی و چادر مشکی می‌باشند.

بخش پنجم: ظرفیت‌های جهانی تریکوبافی (Knitting)

ماشین‌آلات تریکوبافی به سه بخش گردبافی، تخت‌بافی و کشوبافی دستی تقسیم می‌گردند که در این گزارش به بررسی ظرفیت‌های نصب شده در هر سه بخش در جهان طی سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۳ به صورت مجزا می‌پردازیم:

۱- گردبافی (Circular Knitting Machinery)

بر اساس اعلام اتحادیه تولیدکنندگان ماشین‌آلات نساجی (ITMF) مجموع ماشین‌های بافندگی تریکو که از سال ۲۰۰۴ تا پایان سال ۲۰۱۳ در جهان نصب و راه‌اندازی شده بالغ بر ۲۹۲/۸۱۳ دستگاه می‌باشد که از این تعداد ۱۶۸/۱۰۶ دستگاه آن از نوع یک رو سیلندر و ۱۲۴/۷۰۷ دستگاه آن نیز از نوع دو رو سیلندر و در گیج‌های مختلف هستند. همچنین تعداد ۴۴۳۹ دستگاه نیز دارای ژاکارد الکترونیک می‌باشند. از این تعداد ماشین نصب شده

بخش چهارم: بافندگی سیستم تار و پودی (Weaving)

بر پایه گزارش اتحادیه بین‌المللی تولیدکنندگان ماشین‌آلات نساجی (ITMF) تا سال ۲۰۱۲ جمعاً ۳،۴۳۲،۳۳۳ دستگاه ماشین بافندگی تار و پودی در جهان نصب و راه‌اندازی شده که ۱/۵۸۲/۹۶۹ دستگاه آن ماشین بافندگی با ماکو (Shuttle) و ۱/۲۳۱/۸۲۶ دستگاه آن نیز بدون ماکو (Shuttle Less) بوده است. ضمناً تعداد ۴۹۵/۸۹۳ دستگاه نیز مخصوص بافت با نخ‌های فیلامنتی (Fila-ment Weaving Looms) و ۱۲۱/۵۴۵ دستگاه نیز مخصوص بافت پارچه‌های پشمی (Wool Weaving Looms) بوده است.

از این تعداد ماشین قاره آسیا با در اختیار داشتن ۲۴۲/۷۷۹/۲۳۲ دستگاه ماشین بافندگی به عنوان بزرگترین تولیدکننده پارچه در جهان مطرح می‌باشد. به عبارت دیگر قاره آسیا در حدود ۸۱ درصد از حجم تولید پارچه در جهان را در اختیار دارد. در قاره آسیا نیز کشور چین با در اختیار داشتن ۱/۵۰۸/۱۲۶ ماشین بافندگی بزرگترین تولیدکننده می‌باشد که تعداد ۶۵۷/۰۰۰ دستگاه ماشین بافندگی بی‌ماکو و ۶۳۰/۰۰۰ دستگاه آن از نوع با ماکو می‌باشد.

پس از چین، کشور پاکستان با مجموع ۴۴۷/۱۰۰ دستگاه در جایگاه بعدی قرار می‌گیرد که تعداد ۳۶۹/۰۰۰ دستگاه آن از نوع ماکویی می‌باشد. کشور اندونزی نیز با در اختیار داشتن ۲۸۳/۹۱۵ دستگاه ماشین بافندگی در جایگاه سوم آسیا قرار دارد که تعداد ۱۹۶/۵۳۸ دستگاه آن ماکویی می‌باشد. کشور تایلند نیز دارای ۱۸۰/۲۳۰ دستگاه ماشین بافندگی می‌باشد و سهم مناسبی از تولید پارچه را در اختیار دارد. شایان ذکر است که در سال ۲۰۱۳ نیز جمعاً ۷۶/۰۶۵ دستگاه ماشین بافندگی در قاره آسیا نصب و راه‌اندازی شده که می‌باید به آمار قبلی اضافه نمود که شرح کامل آن در گزارش توسعه صنعت بافندگی به اطلاع رسید.

از دیگر کشورهای قدرتمند در زمینه تولید پارچه در جهان می‌توان به برزیل اشاره نمود که دارای ۱۰۶،۰۰۰ دستگاه ماشین بافندگی می‌باشد و پس

بخش سوم: ریسندگی چرخانه یا اپن‌اند (Open-End Spinning)

در سیستم ریسندگی چرخانه که بیشتر برای تولید نخ‌های کلفت و نیمه ظریف در روش ریسندگی الیاف کوتاه مناسب می‌باشد، به علت حذف مراحل تولید نیمچه نخ و همچنین بوبین کنی (Winder)، خط تولید کوتاه‌تر و قیمت تمام شده نخ نیز پایین‌تر می‌باشد. اما به علت محدودیت تولید نخ‌های ظریف (بیش از نمره ۴۰ در سیستم انگلیسی - Ne)، امکان استفاده از نخ‌های تولید شده در این سیستم در بافت پارچه‌های ظریف و بسیار ظریف وجود ندارد.

از مجموع ۸۷ میلیون روتور نصب شده در این سیستم ریسندگی در جهان، در حدود ۵/۱ میلیون آن در قاره آسیا نصب و فعال می‌باشد. قاره اروپا با نصب ۲/۳ و آمریکا با یک میلیون روتور در رده‌های بعدی قرار دارند.

از مجموع ۵،۱ میلیون روتور نصب شده در قاره آسیا، کشور چین با در اختیار داشتن ۳ میلیون روتور در رتبه اول آسیا و جهان قرار دارد. پس از چین کشورهای هندوستان با ۸۲۶ هزار و بنگلادش با ۲۳۲ هزار و پاکستان با ۲۱۴ هزار در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

ازبکستان نیز با در اختیار داشتن ۱۵۸ هزار روتور از دیگر قدرت‌های آسیایی در این رشته صنعتی می‌باشد. کشور ایران نیز در مجموع دارای ۸۸ هزار روتور نصب شده می‌باشد.

در قاره اروپا، کشور روسیه با در اختیار داشتن ۷۹۵ هزار روتور در رتبه اول تولید این قبیل نخ‌ها قرار دارد و پس از آن نیز کشورهای ترکیه با ۷۲۸ هزار و اوکراین با ۲۷۵ هزار در جایگاه‌های بعدی قرار دارند. در قاره آمریکا نیز کشور برزیل با در اختیار داشتن ۳۷۳ هزار روتور در جایگاه نخست قرار دارد و پس از آن کشورهای آمریکا با ۳۱۴ هزار و مکزیک با ۱۰۳ هزار روتور در رتبه‌های بعدی می‌باشند.

نخ‌های تولید شده در این سیستم ریسندگی برای تولید انواع پارچه‌های سبک پیراهنی، ملحفه‌ای، چلوار، جین و چادر نمازی مناسب می‌باشد.

در جهان، سهم آسیا بالغ بر ۲۶۱/۸۱۴ دستگاه است که ۸۹/۵ درصد کل ماشین آلات نصب و راهاندازی شده را شامل می‌گردد. از این تعداد ۱۱۴/۶۵۳ دستگاه دور و سیلندر و مابقی یک رو سیلندر هستند. در قاره آسیا نیز از مجموع ۲۶۱/۸۱۴ دستگاه ماشین بافندگی گردبافی بالغ بر ۲۱۲/۰۲۵ دستگاه معادل ۸۱ درصد آن در کشور چین نصب و راهاندازی شده که ۹۶/۶۶۸ دستگاه آن از نوع دور و سیلندر می‌باشد. پس از چین، کشور هندوستان با جذب ۱۱/۶۷۳ دستگاه ماشین گردبافی در جایگاه دوم قاره آسیا قرار دارد و کشور بنگلادش با ۱۰/۱۲۵ دستگاه در رتبه سوم قرار گرفته است و تایلند و ویتنام نیز با ۲۸۲۶ و ۳۳۷۰ دستگاه در رتبه‌های بعدی تولید پارچه‌های گردبافی در آسیا قرار دارند.

کشور ایران نیز طی سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۳ جمعاً ۹۷۰ دستگاه ماشین بافندگی گردبافی خریداری نموده که ۸۴ دستگاه آن دارای ژاکارد الکترونیک می‌باشد. در سطح جهان نیز کشورهای ترکیه با ۱۰/۰۹۲ دستگاه که ۲۸۱۹ دستگاه آن دو رو سیلندر هستند و برزیل با ۵۳۷۲ دستگاه از موقعیت بهتری در تولید این قبیل پارچه‌ها قرار دارند.

۲- تخت‌بافی (Flat Knitting Machinery)

در بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۳ جمعاً ۲۹۸/۲۰۶ دستگاه بافندگی تریکوبافی از نوع تخت در جهان نصب و راهاندازی شده که سهم قاره آسیا بالغ بر ۲۶۸/۸۱۷ دستگاه معادل ۹۷ درصد از مجموع این ماشین‌ها بوده است.

از مجموع ماشین‌های تریکوی تخت جذب شده در قاره آسیا کشور چین با نصب و راهاندازی ۱۹۱/۶۹۴ دستگاه در مجموع ۷۱ درصد آن را در اختیار گرفته و حائز رتبه اول در تولید این قبیل پارچه‌ها می‌باشد. پس از چین کشورهای هنگ کنگ با ۳۸/۴۲۲ و بنگلادش با ۱۷/۹۲۲ در جایگاه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

در سطح جهان نیز کشورهای ترکیه با ۱۲/۳۱۸ و ایتالیا با ۸/۴۹۵ دستگاه از دیگر کشورهای مهم تولیدکننده در این رشته می‌باشند.

در ایران نیز طی سال‌های مورد بررسی جمعاً ۱۳۸

دستگاه از ماشین‌های مذکور نصب و راهاندازی شده است.

۳- کشوبافی (Hand-Knitting Machinery)

در همین بازه زمانی نیز تعداد ۸۳۱/۹۰۰ دستگاه ماشین تریکوبافی دستی و نیمه اتوماتیک (کشوبافی) در جهان نصب و راهاندازی شده که سهم قاره آسیا بالغ بر ۸۰۷/۴۶۳ و یا ۹۷ درصد بوده است که در این زمینه کشور بنگلادش با در اختیار داشتن ۴۲۷۸۸۲ دستگاه حائز رتبه اول در جهان می‌باشد. و در واقع نیمی از ظرفیت تولید این نوع پارچه در جهان را در اختیار دارد.

پس از بنگلادش، کشور چین با ۳۰۱/۸۹۹، هنگ کنگ با ۱۲/۲۴۸، جمهوری کره با ۱۲/۱۳۲ و ویتنام با ۱۱/۹۳۵ در جایگاه بعدی قرار دارند.

روسیه نیز با در اختیار داشتن ۸/۷۲۹ عدد از ماشین‌های کشوبافی از دیگر قدرت‌های این رشته در جهان است. در ایران نیز ۱۱۶ دستگاه ماشین کشوبافی در بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۳ نصب و راهاندازی شده است.

بخش ششم: ظرفیت‌های جهانی ماشین‌های

تکسچرایزینگ (Drawtexturing Machinery)

بر اساس گزارش اتحادیه بین‌المللی تولیدکنندگان ماشین‌آلات نساجی (ITMF) تا پایان سال ۲۰۱۳ جمعاً ۴,۴۸۹,۷۳۴ واحد تکسچرایزینگ در جهان نصب و راهاندازی شده که تعداد ۴/۱۹۶/۵۵۶ واحد آن از نوع دو هیتره (Double Heater) و تعداد ۶۲,۶۲۴ واحد آن نیز از نوع یک هیتره (Single Heater) بوده است. در این بین سهم آسیا بالغ بر ۴/۱۵۲/۹۵۰ واحد یعنی معادل ۹۲/۵ درصد از کل واحدهای نصب شده در جهان می‌باشد که از این تعداد ۳/۸۸۶/۰۰۰ واحد آن دو هیتره و ۵۴/۳۵۲ واحد آن نیز یک هیتره هستند.

کشور چین با در اختیار داشتن ۳/۱۷۶/۳۰۰ واحد تکسچرایزینگ، ۷۰ درصد از مجموع ظرفیت جهانی و ۷۷ درصد از ظرفیت نصب شده در آسیا را در اختیار دارد.

پس از چین، کشور هندوستان در جایگاه دوم

آسیا و جهان قرار دارد و جمعاً ۴۳۶/۹۱۸ واحد تکسچرایزینگ را در اختیار دارد که ۴۱۶/۹۳۲ واحد آن از نوع دو هیتره هستند.

پس از هندوستان کشورهای ژاپن با ۱۲۴/۶۳۲ واحد، تایلند با ۸۶/۷۶۸ واحد و ویتنام با ۵۵/۸۸۸ واحد در جایگاه‌های بعدی قرار دارند.

کشور ایران نیز مجموعاً ۲۷/۵۷۶ واحد تکسچرایزینگ در اختیار دارد که ۲۷/۱۹۲ واحد آن از نوع دو هیتره هستند. در سطح جهان نیز کشور ترکیه با در اختیار داشتن ۶۶/۲۷۶ واحد از ظرفیت نسبتاً مناسبی در زمینه تکسچره نمودن نخ‌های فیلامنتی برخوردار می‌باشد.

با پایان یافتن بخش تکسچرایزینگ، بحث و بررسی ظرفیت‌های نصب شده در چهار حوزه ریسندگی، بافندگی، تریکوبافی و تکسچرایزینگ در جهان تا پایان سال ۲۰۱۳ نیز که بر پایه آمار و اطلاعات منتشر شده از سوی اتحادیه بین‌المللی تولیدکنندگان ماشین‌آلات نساجی (ITMF) انجام یافته است نیز پایان می‌یابد. همان‌گونه که از آمار و اطلاعات انتشار یافته استنباط می‌گردد، قاره آسیا و مشخصاً کشور چین در تمامی رشته‌های بررسی شده در صنعت نساجی قدرت بلامنامز می‌باشد و ظرفیت‌های موجود در این قاره و در این کشور فعلاً قابل مقایسه و قابل رقابت توسط هیچ‌یک از دیگر کشورهای دنیا نیست.

پس از چین، کشورهای هندوستان، بنگلادش، تایلند، ویتنام، اندونزی، ژاپن، کره و ترکیه با فاصله معناداری قرار دارند.

همان‌گونه که از آمار و ارقام استنباط می‌گردد، کشور ایران در بین ۱۰ کشور اول مطرح در جهان در زمینه ریسندگی و بافندگی و اصولاً نساجی حضور ندارد و انتظار از این کشور جهت رقابت با غول‌های این صنعت در جهان در بازارهای بین‌المللی، انتظاری بی‌جا و بی‌مورد است و مادامی که نگرش مسئولین صنعتی کشور به صنعت نساجی، صنعتی درجه دوم و با درجه دوم اهمیت می‌باشد وضعیت بر همین منوال بوده و بهبود و پیشرفتی حاصل نخواهد شد.